

If violations are identified during the verification, the state financial control authorities may demand that the budget institution correct the identified errors and violations in the financial reporting and related documentation.

Therefore, corrections and other changes to the financial reporting of budgetary institutions in Ukraine are regulated by legislation and must be documented and stored. Verification of financial reporting of budgetary institutions is conducted by state financial control authorities to identify violations and ensure compliance with legislation.

Література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Виправлення помилок у фінансовій звітності. *Бухгалтерія для бюджету та ОМС*.- 2022. – URL: <https://oblikbudget.com.ua/article/319-vipravlennya-pomilok-u-fnansovy-zvtnost>
3. Карпенко Н. Г., Дорогань-Писаренко Л. О., Аранчій Я. С., Липський Р. В. Звітність бюджетних установ. – *Полтава: РВВ ПДАА*. - 2018. – 262 с. – URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1464/Звітність%20бюджетних%20установ.pdf?seque>

УДК 37.091.12: 378 (493.8)

Пономаренко Н. Г.

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ШВЕЙЦАРІЇ

В статті розглядається нормативно-правове забезпечення якості освіти Швейцарії. Наголошено, що для усіх рівнів освіти розроблені та затверджені освітні стандарти, за якими й визначається якість навчального закладу та освітнього процесу.

Ключові слова: *нормативно-правове забезпечення, якість освіти, стандарти, освітній процес*

The article considers the regulatory and legal quality of education in Switzerland. It is emphasized that for all levels of education educational standards have been developed and approved, which determine the quality of the educational institution and the educational process.

Keywords: *regulatory support, quality of education, standards, educational process*

В Швейцарії на національному рівні в рамках міжкантональної угоди «Гармонізація обов'язкової школи» (HarmoS-Konkordat) розроблені освітні стандарти, перевірка яких робить можливим проведення системної експертизи, порівнюючи стан обов'язкової школи в різних кантонах. Освітні стандарти розроблені для рідної мови, першої іноземної, математики та природничих наук, в яких розроблені моделі та рівні компетенцій, а також конкретні завдання та тести для їх перевірки [1]. Зазначимо, що перевірка цих стандартів вперше відбулася лише в 2016 році.

Протягом 2002—2008 років на федеральному рівні була проведена також експертиза випускних іспитів на атестат зрілості (Evaluation der Maturitätsreform (EVAMAR)), під час якої досліджувалася здатність учнів до подальшого навчання у вищому навчальному закладі. При цьому йшлося про те, які вимоги ставлять студентам під час навчання у вищому навчальному закладі і якими компетенціями вони повинні для цього володіти [2].

Законами про шкільну освіту більшості кантонів Швейцарії передбачено регулювання розвитком якості в школах та розроблені концепції забезпечення та розвитку якості [3].

Для шкіл Швейцарії обов'язковим є внутрішньошкільний менеджмент якості, і для забезпечення якості шкіл розроблені відповідні інструменти. Зокрема, система сприяння експертизі якості (Förderorientierte Qualitätsevaluationssystem (FQS)), яка була розроблена Асоціацією швейцарських вчителів і спрямована на забезпечення якості школи шляхом

самоекспертизи педагогів. Елементами цієї системи є створення груп якості, спільне узгодження уявлень щодо якості, здійснення зворотнього зв'язку та дослідження якості освіти. Процес експертизи, отримана інформація та динаміка фіксуються у звіті [4].

Постійною Швейцарською Конференцією директорів кантональних департаментів освіти була розроблена також модель якості через експертизу та розвиток (das Modell Qualität durch Evaluation und Entwicklung (Q2E), на яку орієнтуються школи при розробці власної концепції якості. Вона базується на шести компонентах, які окреслюють загальні рамки внутрішньошкільного менеджменту якості та адаптуються до кожної школи [4].

Предметом експертизи в галузі освіти Швейцарії є не лише окрема школа, а й система шкільної освіти. При цьому йдеться про зовнішню експертизу та про реорганізацію органів державного нагляду, нове визначення ролі інспекторату та керівників шкіл. Координацію зовнішньої експертизи школи здійснюють Міжкантональне об'єднання зовнішньої експертизи школи (Interkantonale Arbeitsgemeinschaft Externe Evaluation Schule (AGREV)) [81] та Інститут зовнішньої експертизи повної середньої освіти (Institut für Externe Schulevaluation auf der Sekundarstufe II [5].

Швейцарія, як Німеччина та Австрія, бере участь у міжнародних порівняльних дослідженнях PISA та TIMSS, в яких учні Швейцарії показали достатньо високі результати, зокрема, з математики вони були найкращі.

Швейцарія за зразком Німеччини та Австрії складає також національний звіт щодо ситуації в галузі освіти, основою якого є дані статистики та дані міжнародних порівняльних досліджень успішності учнів [6, с. 92–93].

Згідно Закону про професійну освіту Швейцарії [7] установа професійної освіти гарантує розвиток якості, федерація при цьому сприяє цьому розвитку, розробляє стандарти якості та перевіряє їх дотримання. Кантони регулюють розвиток якості відповідними кантональними законами про професійну освіту. З метою забезпечення якості в галузі професійної освіти Швейцарська конференція професійної освіти (Berufsbildungsämter-Konferenz (SBBK)) розробила відповідні інструменти, зокрема, QualiCarte та Qualük.

Література:

1. Interkantonale Vereinbarung über die Harmonisierung der obligatorischen Schule (HarmoS-Konkordat) [Електронний ресурс] URL: https://edudoc.ch/record/24711/files/HarmoS_d.pdf (дата звернення: 25.03.23)
2. Eurydice Network. Qualitätssicherung im Bildungswesen: Strategien und Konzepte der Schulevaluation in Europa. Eurydice Bericht. Allgemeine und berufliche Bildung, 2019. 206 S.
3. Gesetz für die Volksschulen [Електронний ресурс]. URL: https://www.gr.ch/DE/institutionen/verwaltung/ekud/avs/Volksschule/Schulgesetz_Verordnung_zusammen_de.pdf (дата звернення: 20.03.23)
4. Widmer T. Evaluation: ein systematisches Handbuch. Wiesbaden, 2009. 634 S.
5. Institut für Externe Schulevaluation auf der Sekundarstufe II [Електронний ресурс] URL: <http://www.ifes-ipes.ch/> (дата звернення: 20.03.23)
6. Пономаренко Н. Г. Експертиза шкільної освіти Швейцарії. «Сучасна система освіти і виховання: досвід минулого – погляд у майбутнє»: збірник тез наукових робіт учасників Міжнародної наук.-практ. конференції, 2–3 жовтня 2015 р. Київ. С. 91–93.
7. Bundesgesetz über die Berufsbildung [Електронний ресурс] URL: <https://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/20001860/index.html> (дата звернення: 1.03.23)